

Signalering twee jaar

Ontwikkelingskenmerk 41: zegt zinnen met 2 of meer woorden	Score
De professional observeert of het kind zinnen met 2 of meer woorden zegt, of lokt dit zo nodig uit.	2
Indien niet, dan overgaan tot drie vragen: Ik ga u wat vragen stellen over de taal van..... Om te beginnen gaat het om de woordjes die ... zegt. 1. Als u aan gisteren denkt: Hoe noemt mensen in zijn omgeving? (opwarmvraag, telt niet mee in de score) 2. Wat zegt... als hij iets wil eten of drinken? 3. Wat zegt...als ...met speelgoed wil spelen?	2: 2-woordzin in minstens 1 situatie 1: 1 woord in beide situaties 0: 1 woord in 1 situatie of minder (1 woord is een betekenisvol woord of een naam)
Ontwikkelingskenmerk 42: wijst 6 lichaamsdelen aan bij pop	
De pop laten zien en zeggen: Kijk eens, hier is een popje. En vervolgens vragen: Waar zijn de oogjes, Waar is de mond, Waar is de buik (telt niet mee in score als taalinstrument, wel bij uitvoering ontwikkelingsonderzoek), Waar is de voet, Waar is het haar, Waar is de hand?	2: alle lichaamsdelen goed aangewezen 1: niet alle lichaamsdelen goed aangewezen, maar doet het thuis wel 0: anders
Subscore: uitkomst van 41 en 42	
4: gereed, geen verdere actie 3: overgaan tot spelvraag 2: overgaan tot spelvraag 1: overgaan tot spelvraag 0: verwijzen naar AC	
Speelvraag:	
Vragen over de ouder- kind interactie en het speelgedrag van het kind. Als u terug denkt aan de laatste week: Hoe vaak spelen u en ... samen, schat u? (als het antwoord is: nooit, dan niet meer verder gaan) 1. Wat doen jullie het liefst samen? (vraag naar een voorbeeld van interactief spelen en beoordeel of er sprake is van interactie) 2. Speelt .. graag in zijn eentje? (kan het kind zichzelf door spelen aan de gang houden? Vraag naar voorbeelden).	1: twee situaties goed 0: één of geen enkele situatie goed.
Totaalscore: uitkomst subscore en speelvraag	
4: gereed, geen verdere actie 3: begeleiden 2: begeleiden 1: verwijzen naar audiologisch centrum	
Bij score 0 of 1 verwijzen naar audiologisch centrum	
Bij score 2 of 3 begeleiding aanbieden en vragenlijsten meegeven. Herbeoordelingsconsult op 2 jaar en 6 maanden afspreken.	

Dit overzicht is onderdeel van de JGZ-richtlijn Taalontwikkeling. Bekijk de hele richtlijn op www.jgzrichtlijn.nl

Herbeoordeling 2 jaar en 6 maanden

Ontwikkelingskenmerk 41: zegt zinnen met 2 of meer woorden	Score
De professional observeert of het kind zinnen met 2 of meer woorden zegt, of lokt dit zo nodig uit.	+
Indien niet, dan overgaan tot drie vragen: Ik ga u wat vragen stellen over de taal van..... Om te beginnen gaat het om de woordjes die ... zegt. Als u aan gisteren denkt: 1. Hoe noemt mensen in zijn omgeving? (opwarmvraag, telt niet mee in de score) 2. Wat zegt... als hij iets wil eten of drinken? 3. Wat zegt...als ...met speelgoed wil spelen?	+ : 2-woordzin in 2 situaties - : 1 woord in beide situaties - : 1 woord in 1 situatie of minder
Ontwikkelingskenmerk 43: Noemt zichzelf mij of ik (M)	
Beoordeling (conform handboek Ontwikkelingsonderzoek JGZ): Wanneer het gewenste gedrag tijdens het consult niet kan worden waargenomen, vraagt de professional aan de ouder: "Hoe noemt zichzelf , bijvoorbeeld als hij iets wil hebben?"	
Het kind over zichzelf spreekt benoemt hij zich met "mij" of "ik". Het kind spreekt niet over "mij " of "ik' maar benoemt zichzelf met zijn naam of een verbastering daarvan. of Het kind gebruikt uitsluitend ander persoonlijke voornaamwoorden ("jij", "jullie"). en Uit het antwoord van de ouder op de vraag van de onderzoeker is niet af te leiden dat het kind zichzelf aanduidt met "mij" of "ik".	+ -
Ontwikkelingskenmerk 44: Wijst 5 plaatjes aan in boek	
Beoordeling (conform handboek Ontwikkelingsonderzoek JGZ): De plaatjes moeten worden aangewezen of benoemd. Het gaat om de plaatjes: auto, huis, banaan, stoel, eieren en schoen.	
Het kind wijst vijf van de zes plaatjes aan of benoemt ze spontaan. Het kind wijst minder dan vijf van de zes plaatjes aan.	+ -
Totaalscore:	
+++ : gereed, geen verdere actie	
Bij score minder dan +++ verwijzen naar audiologisch centrum	

Signalering 3 jaar

Ontwikkelingskenmerk 45: zegt zinnen van 3 of meer woorden	Score
De professional observeert of het kind zinnen met 3 of meer woorden zegt, of lokt dit zo nodig uit.	+
Indien niet, dan vraagt de professional aan de ouder: "Maakt zinnetjes van drie of meer woorden?" en zo ja: "Geeft u eens een voorbeeld".	
Productie van minimaal 3-woordzinnen Het kind zegt niets of productie van 2-woordzinnen en uit het antwoord van de ouder is niet af te leiden dat het kind zinnen van drie of meer woorden zegt	+ -
Ontwikkelingskenmerk 46: is verstaanbaar voor bekenden	
De onderzoeker observeert de verstaanbaarheid. Als het kind niet spontaan spreekt moedigt de onderzoeker hem aan door met hem te spreken.	
Beoordeling (conform handboek Ontwikkelingsonderzoek JGZ): Wanneer het gewenste gedrag tijdens het consult niet kan worden waargenomen, vraagt de professional aan de ouder: "Is ... verstaanbaar voor mensen die niet tot het gezin behoren?"	
Het kind spreekt verstaanbaar spreekt voor de professional, dit wil zeggen voor 50 - 75% verstaanbaar. Minder dan 50% van wat het kind zegt is voor de professional verstaanbaar of het kind spreekt in het geheel niet en uit het antwoord van de ouder op de vraag van de professional is niet af te leiden dat het kind verstaanbaar is voor bekenden	+ -
Totaalscore: uitkomsten kenmerken 45 en 46	
Bij score ++: Gereed met blijvende aandacht voor de taalontwikkeling	
Bij score +- en geen voorgaande negatieve bevindingen: gehoorproblematiek uitsluiten en verwijzing naar logopedist. Herbeoordelingsconsult afspreken na 4- 6 maanden	
Bij score +- en wel voorgaande negatieve bevindingen of bij score -: verwijzen naar audiologisch centrum.	

Specifieke anamnese

- **Taalontwikkeling:** Persistente taalproblemen in de familie? Indruk van ouders? Reactie op geluidjes en gesproken taal? Taalbegrip? Eerste woordjes? Verstaanbaarheid voor ouders en bekenden? Verstaanbaarheid voor anderen?
- **Gehoer/ KNO:** Uitslag neonataal gehooronderzoek? Indruk ouders van gehoor? Geheeroverlies op jonge leeftijd in de familie? Frequentie verkoudheden? Oorontstekingen? KNO-verrichtingen (buisjes, amandelen verwijderd)?
- **Taalomgeving:** Meertaligheid? Thuisstaal? Culturele achtergrond? Gaat het kind naar een Nederlandstalige kinderopvang of peuterspeelzaal? Wat is de kwaliteit van het Nederlands dat door de ouder wordt gesproken? Praat de ouder regelmatig met het kind over dagelijkse bezigheden waarbij het kind is betrokken bijv. over wat het heeft gedaan op de opvang, of bij een speelafpraak, gesprekje tijdens het eten, voor het slapen gaan, tijdens de verzorging of als het kind van streek is en de ouder/verzorger troost het kind) en benoemt hij/zij dingen die het doet, ziet of hoort? Hoe vaak leest de ouder voor of bekijkt de ouder samen met het kind een prentenboek? Gaat de ouder bij het lezen in op de initiatieven en de reacties van het kind? Doet de ouder simpele (woord)spelletjes als kiekeboe, liedjes zingen? Rituelen?
- **Gedrag:** Gedrags-/opvoedingsproblemen? Frustraties door het zich onvoldoende kunnen uiten?
- **Sociale ontwikkeling:** Indruk van ouders/kinderopvang? Compensatie gedrag (gebaren, meetrekken)?
- **Overige ontwikkeling:** Indruk van ouders? Cognitieve ontwikkeling? Motorische ontwikkeling (mijlpalen zitten, kruipen, staan, los lopen)? Zindelijkheid?